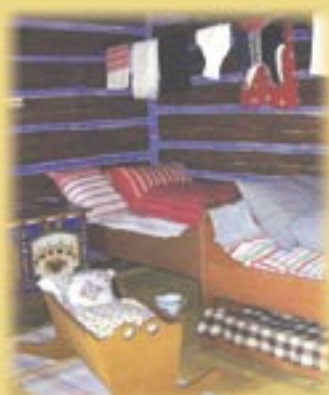

1.

Hrad Stará Lubovňa

Hrad zohrával v minulosti významnú úlohu, pretože strážil dôležitú cestu údolím rieky Poprad do Poľska. Kráľ Zigmund za pôžičku 37 000 kóp českých grošov, dal do zálohy 13 spišských miest a Lubovniansky hrad. Po napadnutí Poľska Švédmi boli v rokoch 1655-61 na hrade uložené poľské korunuvačné klenoty.

Skanzen Stará Lubovňa 2.

Národopisná expozícia v prírode predstavuje kultúrne hodnoty etnicky zmiešaného regiónu severovýchodného Spiša a severozápadného Šariša, kde po stáročia vedľa seba žili Slováci, Nemci, Rusíni, Gorali a Židia. V areáli, je v 23 drevených pamiatkach zaznamenaný vývoj ľudového stavitelstva od 19. až do začiatku 20. storočia.

3.

Zrúcanina hradu Plaveč

Gréckokatolícky kostol sv. Kozmu a Damiána bol postavený v roku 1708 v barokovo-gotickom štýle. Je to zrubová stavba na kamennej podmurovke s trojvežím, so štvorcovou loďou, svätyniou a babincom. V kostole sa nachádzajú vzácne pamiatky z 16. – 19. storočia, ako je napríklad obraz Posledného súdu. Podpivničená svätynia kostolíka je ojedinelá na Slovensku.

Drevený kostolík v Lukove 4.

Pútnické miesto Gaboltov je známe úctou k Panne Márii Karmelskej a svätovojeľšskou tradíciou. Gaboltovská púť je najväčšou púťou v Košickej arcidiecéze (s účasťou okolo 30 000 veriacich). Púte sa konajú vždy v nasledujúcu sobotu a nedeľu po sviatku Panny Márie Karmelskej teda po 16. júli. V Gaboltove sa koná púť aj pre Rómskych veriacich a to v prvú augustovú nedeľu.

9.

Vrch Busov

Na južnom svahu Busova nazývanom Ostrá hora a na vyššie položených Pivničkách boli v neskoršej dobe kamennej výšinné sídliská a v 15. st. bratricke opevnenie.

10.

Drevený kostolík v Hervartove

Rímskokatolícky kostol sv. Františka z Assisi je jeden z najstarších drevených kostolíkov tohto typu na Slovensku pochádzajúci z 15. storočia. Z architektonického hľadiska nesie čisté prvky gotiky.

11.

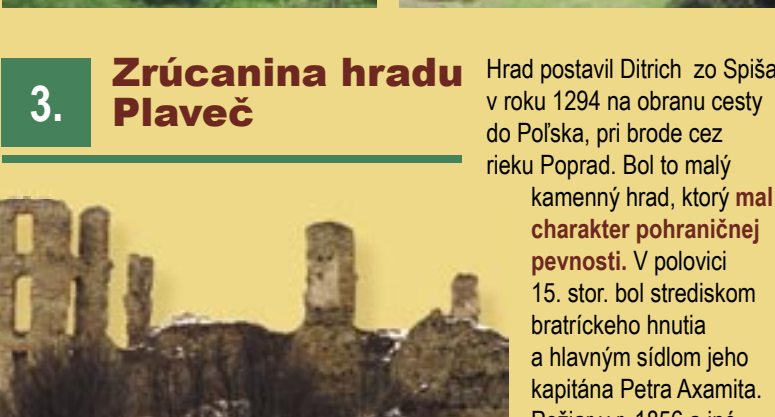
PR Livovská Jelšina

Prírodná rezervácia Livovská jelšina zahŕňa územie v poriečnej nive Tople od Livova smerom k Lukovu. Ide o ochranu charakteristického brehového porastu, ktorý je v tejto časti zachovalý a botanicky výnimočne cenný. Porasty sú tvorené jelšou sivou, z bylin je tu masový výskyt zákonom chráneného perovníka pštrosieho.

6.

Hviezdicový výstup na Minčol

Najvyšším vrcholom Čergovského pohoria je vrch Minčol s nadmorskou výškou 1157 m.n.m., ktorý je spojený s krásnymi výhľadmi na Vysoké Tatry, Maguru, Busov a Poľskú Javorinu. Je to hraničný vrch troch okresov. Bardejovského, Sabinovského a Starolubovnianskeho. Každý rok sa na Minčole počas hviezdicového výstupu stretávajú turisti z týchto okresov.

Čergov 7.

Čergovské pohorie ponúka okrem svojich biologických a krajinárskych hodnôt aj nespočetné príležitosti pre aktívny oddych a krátkodobú rekreáciu. V západnej časti hlavného hrebeňa Čergova sa nachádza národná prírodná rezervácia Čergovský Minčol (1 157 m n. m.). Vyhlásená je od roku 1986 na ploche 171,08 ha za NPR.

Bazilika sv. Egidia 12.c

Bazilika Minor je trojodová bazilika s polygonálnou svätyniou, sakristiou, dvoma kaplnkami a vstavanou západnou vežou z ktorej si môžete prezrieť mesto, ako z vtáčej perspektívy. Popri jedenástich krídlových oltároch z konca 15. a začiatku 16. storočia sú tu i početné výrobky umeleckých remesiel, ktoré zaraďujú tento interiér medzi najzáčnejšie kultové interiéry v strednej Európe.

12.a Mesto Bardejov

V severovýchodnej časti Slovenska na údolnej pravobrežnej nive rieky Topľa leží pod pohorím Nízkych Beskyd v nadmorskej výške 277 metrov mesto Bardejov – centrum regiónu horného Šariša, ktoré je zapísané v zozname pamiatok UNESCO.

12.b Radnica

Dvojpodlažnú blokovú budovu radnice v strede námestia charakterizujú vysoké štíty zdobené kamennými plastikami a ako symbol mestských práv je na južnom štíte postavená socha rytiera Rolanda. Radnica bola postavená v rokoch 1505 – 1509. Dnes slúži k prezentácii najhodnotnejších umeleckých diel zo zbierkových fondov Šarišského múzea.

12.c Bazilika sv. Egidia

Bazilika Minor je trojodová bazilika s polygonálnou svätyniou, sakristiou, dvoma kaplnkami a vstavanou západnou vežou z ktorej si môžete prezrieť mesto, ako z vtáčej perspektívy. Popri jedenástich krídlových oltároch z konca 15. a začiatku 16. storočia sú tu i početné výrobky umeleckých remesiel, ktoré zaraďujú tento interiér medzi najzáčnejšie kultové interiéry v strednej Európe.

12.d Hradby

Pre bezpečnosť obyvateľov mesta nariadil kráľ Ľudovít I. v roku 1352 opäť mesto hradbami, spevniť baštami a uzavrieť nevyhnutnými bránami. Mestské opevnenie predstavuje typickú stredovekú fortifikáciu: priekopa naplnená vodou, vysoké bašty, ktorými bol zosilnený hlavný hradobný múr, strelnica a vnútorná ochoz, pričom hlavné vstupy sami osebe boli malými pevnostkami.

13. Bardejovské Kúpele

Bardejovské Kúpele sú bohaté na minerálne pramene. Liečia sa tu predovšetkým choroby zažívacieho traktu a látkovej premeny. Prvá zmienka o bardejovských kyselkách je z roku 1247. V centre kúpeľov sú verejnosti prístupné 2 pramene. Kolonáda počas otváracích hodín ponúka ďalších 8 prameňov, ktoré sú určené na pitné kúry. Organizuje sa tu celý rad kultúrnych podujatí.

14. Sissi

V júli 1895 využila liečivé účinky prameňov rakúska cisárovná Alžbeta Bavorská, známa aj ako cisárovňa Sissi. Liečila sa tu viac ako tri týždne a s pobytom bola veľmi spokojná. Z vdaky darovala prsteň prepošty Korányimu, ktorý je dnes vystavený v radnici. V roku 1903 bola v centre Kúpeľov inštalovaná jej bronzová socha.

15.a Skanzen v Bardejovských Kúpeľoch

Skanzen je najstarším zariadením svojho druhu na Slovensku. Bol sprístupnený v roku 1965. Na ploche 1,8 ha je verejnosti sprístupnených 21 objektov z 18 lokalít, ktoré prezentujú ľudovú kultúru a stavitelstvo slovenského a rusínskeho obyvateľstva, žijúceho v regióne horného Šariša a severovýchodného Zemplína.

15.b Vrták drevených vodovodných rúr

Unikátnym exponátom je zariadenie na vítanie drevených vodovodných rúr z borovicového dreva. Bardejovský drevený vodovod bol dlhý 6006 m. Od výstavby vodovodu v 15. st. pritekalo do mesta rovnaké množstvo vody celých 500 rokov. Bol to jediný gravitačný vodovod s dreveným potrubím na európskom kontinente, ktorý pretrval do našej súčasnosti.

15.c Remeselníctvo

Obratnosť bardejovských kupcov a rozvoj remeselnej výroby, dokumentovaný 64 remeselnými špecializáciami s viac ako 50 cechmi, vyneslo mesto v 14. a 15. storočí na bohatstvo. Počas Dní remesiel sa v skanzene organizujú prezentácie ľudových remeselníkov s ukážkami ich tvorby, ktoré sú spojené s folklórnymi vystúpeniami.

16. Folklor

Každoročne sa v Bardejove a v jeho okolí usporadávajú ľudové slávnosti. Medzi najznámejšie a najvýznamnejšie v regióne patria folklórne festivaly v Raslaviciach, Svidníku a Makovická struna v Bardejove.

17. PR Stebnicka Magura

Prírodná rezervácia bola vyhlásená v roku 1964 na výmere 76,54 ha. Nachádza sa na severovýchodných svahoch rovnomenného vrchu v nadmorskej výške 650-900 m. n. m. Prírodné, miestami až pralesovité lesné porasty Magury sú veľmi zachovalé a v rámci Nízkych Beskyd predstavujú jedinečnú ukážku prirodzených a pôvodných spoločenstiev vyšších políh.

18. Zrúcanina hradu Zborov

Hrad bol postavený v období r. 1317-1347. Po r. 1601, keď hrad kúpili Rákociovci, zohral dôležitú úlohu v sérii stavovských povstaní, kým ho v r. 1684 nedobýlo cisárske vojsko, ktoré hrad zdemolovalo. Zborovský hradný vrch bol v roku 1950 s rozlohou 24,25 ha zaradený do štátnej prírodnej rezervácie.

19. Cintorín v Zborove

Cintorín padlých nemeckých vojakov, ktorí bojovali v druhej svetovej vojne. Vybudovaný bol v rokoch 1991 – 1992. Drevená zvonica tvorí vstupnú časť, kde sú umiestnené tabule s menami padlých. Uprostred cintorína stojí centrálny kríž s pamätnou tabuľou. Odtiaľ je krásny výhľad na okolie, obec a výbežky Beskyd.

20. NPR Regetovské rašelinisko

Rastliny slatinného rašeliniska rastú vo dvoch vrstvách, spodnú tvoria machy, hornú najmä šachorovitě rastliny. Veľmi vzácný diablík močiarny má tu jediné nálezisko na východnom Slovensku. Za štátnu prírodnú rezerváciu bolo vyhlásené v roku 1979 s rozlohou 2,55 ha.

21. Lyžiarske stredisko Regetovka

Lyžiarske stredisko Regetovka sa nachádza 18 km severne od Bardejova v pohorí Nízke Beskydy v nadmorskej výške 520 až 760 metrov. Lyžiar tu majú k dispozícii 3 zjazdovky rôznej náročnosti, bežkársky okruh krásnou prírodou, ako aj ubytovacie, či stravovacie služby.

22. Hvezdáreň Roztoky

Miesto hvezdárne sa vyznačuje dobrými pozorovacími podmienkami, čo sa týka znečistenia a osvetlenia oblohy. Činnosť hvezdárne je špecializovaná na odborný výskum premenných hviezd a Slnka ako aj na oblasť vzdelávacích aktivít a popularizáciu vedeckých poznatkov.

23. Skanzen vo Svidníku

Na desať hektárovej ploche v bezprostrednom susedstve amfiteátra sa nachádza skanzen vo Svidníku. Komplexná národopisná expozícia, sprístupnená v r. 1982, podáva návštevníkom ucelenú predstavu základných životných podmienok Rusínov - Ukrajincov Slovenska v minulých historických obdobiach.

24. Vojenské múzeum

Dokumentuje vojenské dejiny od r. 1914 až do r. 1945. V expozícii je zvýraznený vojensko - strategický význam Duklianskeho priemysku v období dvoch svetových vojen, ktoré priniesli veľké obeť na ľudských životoch, materiálne škody a mali celkový dopad na ďalší dejinný vývoj v tomto regióne.

25. Údolie smrti

Nachádza sa medzi obcami Kapišová, Nižná a Vysná Pisaná. V tomto priestore od 25. do 27. októbra 1944 prebiehali najťažšie tankové boje sovietskych jednotiek po prekročení česko-slovenských hraníc. Inštalované tanky priamo v teréne, symbolicky pripomínajú tankovú rotu v útok. Exponáty vytvárajú ojedinelú raritu na Slovensku a v strednej Európe.

26. Drevený kostolík v Nižnom Komárniku

Drevený kostolík Ochrany presvätej Bohorodičky v Nižnom Komárniku je najmladším zo súboru 27 gréckokatolíckych a pravoslávnych chrámov. Postavili ho v roku 1938 domáci obyvatelia na mieste, kde stál pôvodný 200-ročný chrám, ktorý bol poškodený počas I. svet. vojny. Počas II. svet. vojny vyhořela takmer celá dedina, no chrám na kopci sa zachoval.

27. Bunkre štábu 3. čs. brigády

a riadil boj o východ z Karpát, zabezpečoval súčinnosť so susednými sovietskymi jednotkami a chránil bezpečnosť ľavého krídla čs. zboru i 38. sv. Armády.

28. Dukla

Počas prvej svetovej vojny sa Dukla stala mohutným bojiskom ruských a rakúsko-uhorských divízií. Počas 2.svetovej vojny tu padlo 85 000 sovietskych a 6500 československých vojakov. Na ich pamiatku asi 1 km od priemysku stojí tento 28 m vysoký pamätník s obradnou sieňou a susedí s hrobmi padlých vojakov.

29. Vyhliadková veža na Dukle

Nachádza sa na slovensko - poľskej hranici v Dukelskom priemysku. Je postavená na mieste, kde počas 2. sv. vojny stála drevená veža z ktorej sa riadili boje na Dukle. Je 48 m vysoká a poskytuje krásne panorámy na Slovenské, ale aj Poľské územie. V blízkom okolí sa nachádzajú ďalšie drevené vyhliadkové veže ako Rohuľa 595,4 m.n.m., Stavok Baranie 752,4 m.n.m.

30. Z chudobného chlapca bankár

Michal Bosák z Okruhlého, ako 16 ročný chudobný chlapec odchádza do Ameriky hľadať šťastie. Svojou usilovnosťou sa stal vplyvnou osobnosťou. Jeho podpis ako prezidenta Frist Naational Bank je na 5,10,20 dolárovej bankovke a na Pittsburskej dohode. Milióny korún daroval na národné a cirkevné ciele napr. opravu a výstavbu škôl a kostolov.

31. Veľikán v Dubinnom

Najstarší a najmohutnejší dub na Slovensku sa nachádza v obci Dubinné neďaleko Bardejova a jeho vek sa odhaduje na 700 rokov. Je isté, že v roku 1327, keď sa obec spomína po prvý raz, tento dub už existoval. Obvod jeho kmeňa je 13,2 m.

31. Veľikán v Dubinnom

Najstarší a najmohutnejší dub na Slovensku sa nachádza v obci Dubinné neďaleko Bardejova a jeho vek sa odhaduje na 700 rokov. Je isté, že v roku 1327, keď sa obec spomína po prvý raz, tento dub už existoval. Obvod jeho kmeňa je 13,2 m.

31. Veľikán v Dubinnom

Najstarší a najmohutnejší dub na Slovensku sa nachádza v obci Dubinné neďaleko Bardejova a jeho vek sa odhaduje na 700 rokov. Je isté, že v roku 1327, keď sa obec spomína po prvý raz, tento dub už existoval. Obvod jeho kmeňa je 13,2 m.

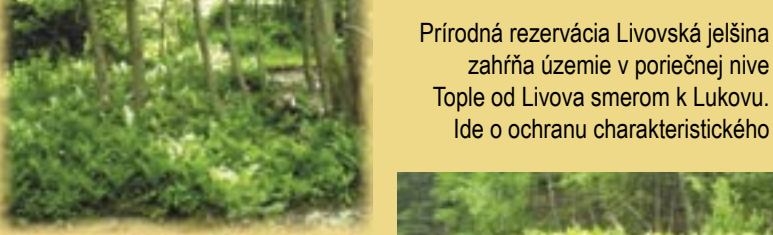
31. Veľikán v Dubinnom

Najstarší a najmohutnejší dub na Slovensku sa nachádza v obci Dubinné neďaleko Bardejova a jeho vek sa odhaduje na 700 rokov. Je isté, že v roku 1327, keď sa obec spomína po prvý raz, tento dub už existoval. Obvod jeho kmeňa je 13,2 m.

31. Veľikán v Dubinnom

Najstarší a najmohutnejší dub na Slovensku sa nachádza v obci Dubinné neďaleko Bardejova a jeho vek sa odhaduje na 700 rokov. Je isté, že v roku 1327, keď sa obec spomína po prvý raz, tento dub už existoval. Obvod jeho kmeňa je 13,2 m.

5.

Prírodná rezervácia Livovská jelšina zahŕňa územie v poriečnej nive Tople od Livova smerom k Lukovu. Ide o ochranu charakteristického brehového porastu, ktorý je v tejto časti zachovalý a botanicky výnimočne cenný. Porasty sú tvorené jelšou sivou, z bylin je tu masový výskyt zákonom chráneného perovníka pštrosieho.

6.

Najvyšším vrcholom Čergovského pohoria je vrch Minčol s nadmorskou výškou 1157 m.n.m., ktorý je spojený s krásnymi výhľadmi na Vysoké Tatry, Maguru, Busov a Poľskú Javorinu. Je to hraničný vrch troch okresov. Bardejovského, Sabinovského a Starolubovnianskeho. Každý rok sa na Minčole počas hviezdicového výstupu stretávajú turisti z týchto okresov.

7.

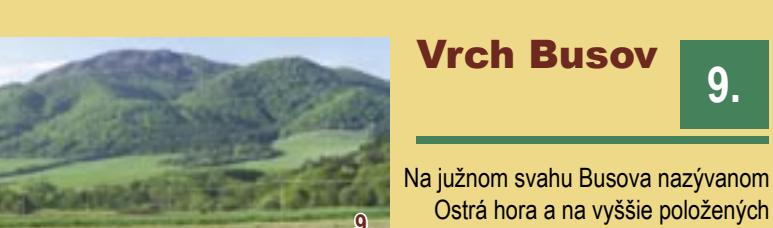
Čergovské pohorie ponúka okrem svojich biologických a krajinárskych hodnôt aj nespočetné príležitosti pre aktívny oddych a krátkodobú rekreáciu. V západnej časti hlavného hrebeňa Čergova sa nachádza národná prírodná rezervácia Čergovský Minčol (1 157 m n. m.). Vyhlásená je od roku 1986 na ploche 171,08 ha za NPR.

8.

Pútnické miesto Gaboltov

Pútnické miesto Gaboltov je známe úctou k Panne Márii Karmelskej a svätovojeľšskou tradíciou. Gaboltovská púť je najväčšou púťou v Košickej arcidiecéze (s účasťou okolo 30 000 veriacich). Púte sa konajú vždy v nasledujúcu sobotu a nedeľu po sviatku Panny Márie Karmelskej teda po 16. júli. V Gaboltove sa koná púť aj pre Rómskych veriacich a to v prvú augustovú nedeľu.

9.

Vrch Busov

Na južnom svahu Busova nazývanom Ostrá hora a na vyššie položených Pivničkách boli v neskoršej dobe kamennej výšinné sídliská a v 15. st. bratricke opevnenie.

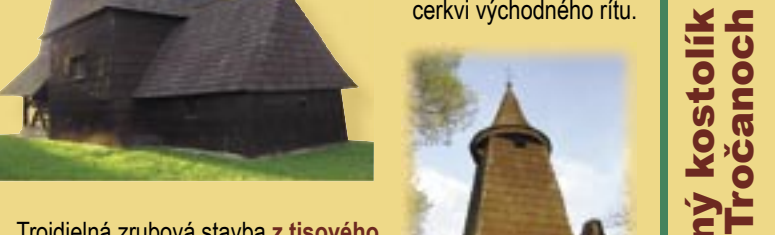

10.

Drevený kostolík v Hervartove

Rímskokatolícky kostol sv. Františka z Assisi je jeden z najstarších drevených kostolíkov tohto typu na Slovensku pochádzajúci z 15. storočia. Z architektonického hľadiska nesie čisté prvky gotiky.

11.

Drevený kostolík sv. Lukáša z 15. až začiatku 16. storočia, je najstaršou ukážkou trojdielnej drevenej cerkvi východného ritu.

12.a

V severovýchodnej časti Slovenska na údolnej pravobrežnej nive rieky Topľa leží pod pohorím Nízkych Beskyd v nadmorskej výške 277 metrov mesto Bardejov – centrum regiónu horného Šariša, ktoré je zapísané v zozname pamiatok UNESCO.

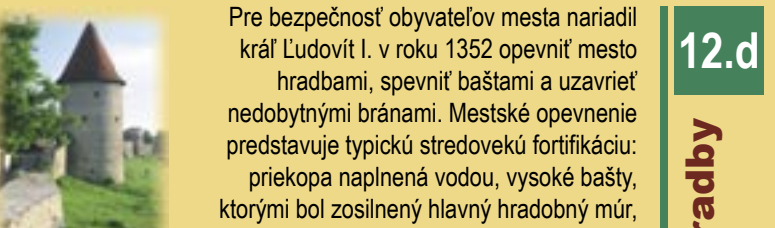
12.b

Dvojpodlažnú blokovú budovu radnice v strede námestia charakterizujú vysoké štíty zdobené kamennými plastikami a ako symbol mestských práv je na južnom štíte postavená socha rytiera Rolanda. Radnica bola postavená v rokoch 1505 – 1509. Dnes slúži k prezentácii najhodnotnejších umeleckých diel zo zbierkových fondov Šarišského múzea.

12.c

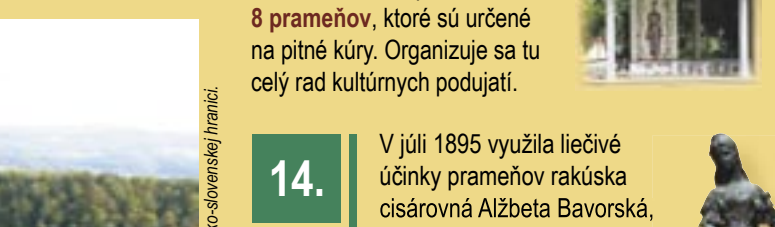
Bazilika Minor je trojodová bazilika s polygonálnou svätyniou, sakristiou, dvoma kaplnkami a vstavanou západnou vežou z ktorej si môžete prezrieť mesto, ako z vtáčej perspektívy. Popri jedenástich krídlových oltároch z konca 15. a začiatku 16. storočia sú tu i početné výrobky umeleckých remesiel, ktoré zaraďujú tento interiér medzi najzáčnejšie kultové interiéry v strednej Európe.

12.d

Hradby

Pre bezpečnosť obyvateľov mesta nariadil kráľ Ľudovít I. v roku 1352 opäť mesto hradbami, spevniť baštami a uzavrieť nevyhnutnými bránami. Mestské opevnenie predstavuje typickú stredovekú fortifikáciu: priekopa naplnená vodou, vysoké bašty, ktorými bol zosilnený hlavný hradobný múr, strelnica a vnútorná ochoz, pričom hlavné vstupy sami osebe boli malými pevnostkami.

13.

Bardejovské Kúpele

Bardejovské Kúpele sú bohaté na minerálne pramene. Liečia sa tu predovšetkým choroby zažívacieho traktu a látkovej premeny. Prvá zmienka o bardejovských kyselkách je z roku 1247. V centre kúpeľov sú verejnosti prístupné 2 pramene. Kolonáda počas otváracích hodín ponúka ďalších 8 prameňov, ktoré sú určené na pitné kúry. Organizuje sa tu celý rad kultúrnych podujatí.

14.

Sissi

V júli 1895 využila liečivé účinky prameňov rakúska cisárovná Alžbeta Bavorská, známa aj ako cisárovňa Sissi. Liečila sa tu viac ako tri týždne a s pobytom bola veľmi spokojná. Z vdaky darovala prsteň prepošty Korányimu, ktorý je dnes vystavený v radnici. V roku 1903 bola v centre Kúpeľov inštalovaná jej bronzová socha.

15.a

Skanzen v Bardejovských Kúpeľoch

Skanzen je najstarším zariadením svojho druhu na Slovensku. Bol sprístupnený v roku 1965. Na